

**Tieto kasvaa verkossa.
Kokemuksia laadun kehittamisestä ja
laadunvarmistuksen työvälineen
käytöstä
Mikkelin ammattikorkeakoulussa**

Eino Sarkola
Heljä Pulkkinen
Haija Muhonen

- Laadun kehittäminen ja mentoritoiminta
- Verkko-opettajien mentorin ja opettajan näkökulma
- Teknisen tuen näkökulma

Arkkitehtoninen ajattelu

Christopher Alexander et al.,
1977. A Pattern language,
Center for Environmental
Structure, Berkeley, California

TOWNS

Using the language 3
Patterns 10-457

BUILDINGS

Using the language 463
Patterns 467-931

CONSTRUCTION

Using the language 935
Patterns 939-1166

18 NETWORK OF LEARNING*

. . . another network, not physical like transportation, but conceptual, and equal in importance, is the network of learning: the thousands of interconnected situations that occur all over the city, and which in fact comprise the city's "curriculum": the way of life it teaches to its young.

Ongelma

In a society which emphasizes teaching, children and students—and adults—become passive and unable to think or act for themselves. Creative, active individuals can only grow up in a society which emphasizes learning instead of teaching.

There is no need to add to the criticism of our public schools. The critique is extensive and can hardly be improved on. The processes of learning and teaching, too, have been exhaustively studied. . . . The question now is what to do. (George Dennison, *Lives of Children*, New York: Vintage Books, 1969, p. 3.)

To date, the most penetrating analysis and proposal for an alternative framework for education comes from Ivan Illich in his book, *De-Schooling Society*, and his article, "Education with-

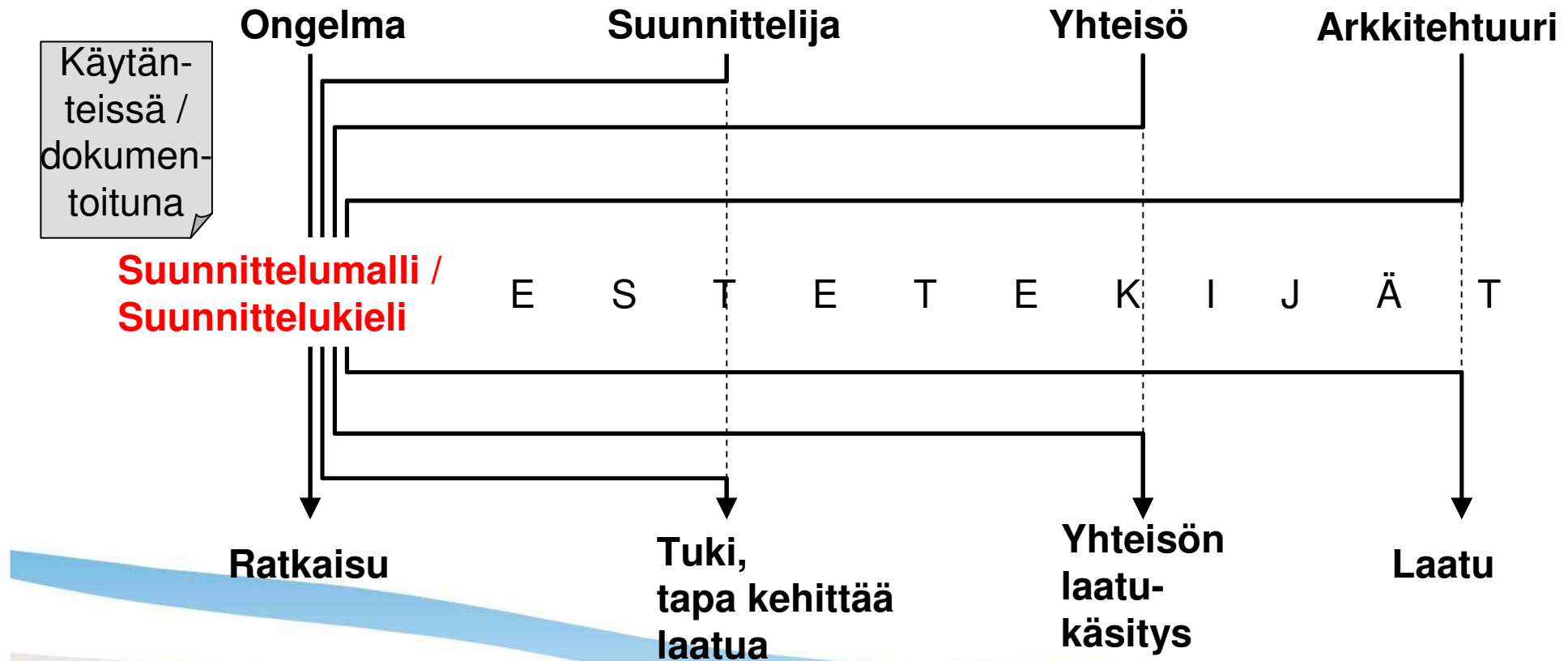
Therefore:

Ratkaisumalli

Instead of the lock-step of compulsory schooling in a fixed place, work in piecemeal ways to decentralize the process of learning and enrich it through contact with many places and people all over the city: workshops, teachers at home or walking through the city, professionals willing to take on the young as helpers, older children teaching younger children, museums, youth groups traveling, scholarly seminars, industrial workshops, old people, and so on. Conceive of all these situations as forming the

Above all, encourage the formation of seminars and workshops in people's homes—HOME WORKSHOP (157); make sure that each city has a “path” where young children can safely wander on their own—CHILDREN IN THE CITY (57); build extra public “homes” for children, one to every neighborhood at least—CHILDREN'S HOME (86); create a large number of work-oriented small schools in those parts of town dominated by work and commercial activity—SHOPFRONT SCHOOLS (85); encourage teenagers to work out a self-organized learning society of their own—TEENAGE SOCIETY (84); treat the university as scattered adult learning for all the adults in the region—UNIVERSITY AS A MARKETPLACE (43); and use the real work of professionals and tradesmen as the basic nodes in the network—MASTER AND APPRENTICES (83). . . .

Suunnittelumalli (pattern)

Verkko-opetuksen SWOT syksy 06

- *vaikka kaikkien toivotaankin osallistuvan yhteiseen kehittämiseen ja koulutukseen, niin kaikki eivät todellisuudessa ehdi paneutua kaikkeen: muun muassa erilaisia verkko-ympäristöjä ja keskustelufoorumeita alkaa olla liikaa yhdelle ihmiselle*

→ Verkko-opetuksen mentorointi

- Käynnistys vuonna 2007 osana *Aikuiskoulutuksen alueellista kehittämishanketta Etelä-Savossa (Aike)*
- Tiedote 12.3.2007

... Mentoreihin voi ottaa yhteyttä mm. opetussuunnitteluun ja kurssien toteutukseen liittyen (OPSU-2007).

Henkilökohtaisen avun lisäksi voidaan järjestää **työpajoja** esim. Koulutusohjelmille tai laitoksille, missä aiheet voivat vaihdella tarpeen mukaan **pedagogiikasta teknisempiin kysymyksiin...**

Toimijoiden suostuttelu

Tieto-
hallinto

Mentori-
verkosto

Opettajat

Esimiehet

Pedagogiikka

Tekniikka

Mentorointi-
suunnitelma

Mentorointi

E S T E T E K I J Ä T

Osaajien
verkottuminen,
vaikuttaminen,
arvostus

Vertaistuki,
vaikutus-
kanava

Roolitus vähällä
byrokratialla,
osaavat opettajat

Kehittämis-
prosessi
(mentorien
tapaamiset),
laadukas
oppimis-
ympäristö

Tekniikka
käyttöön,
tieto
teknologian
tarpeista?

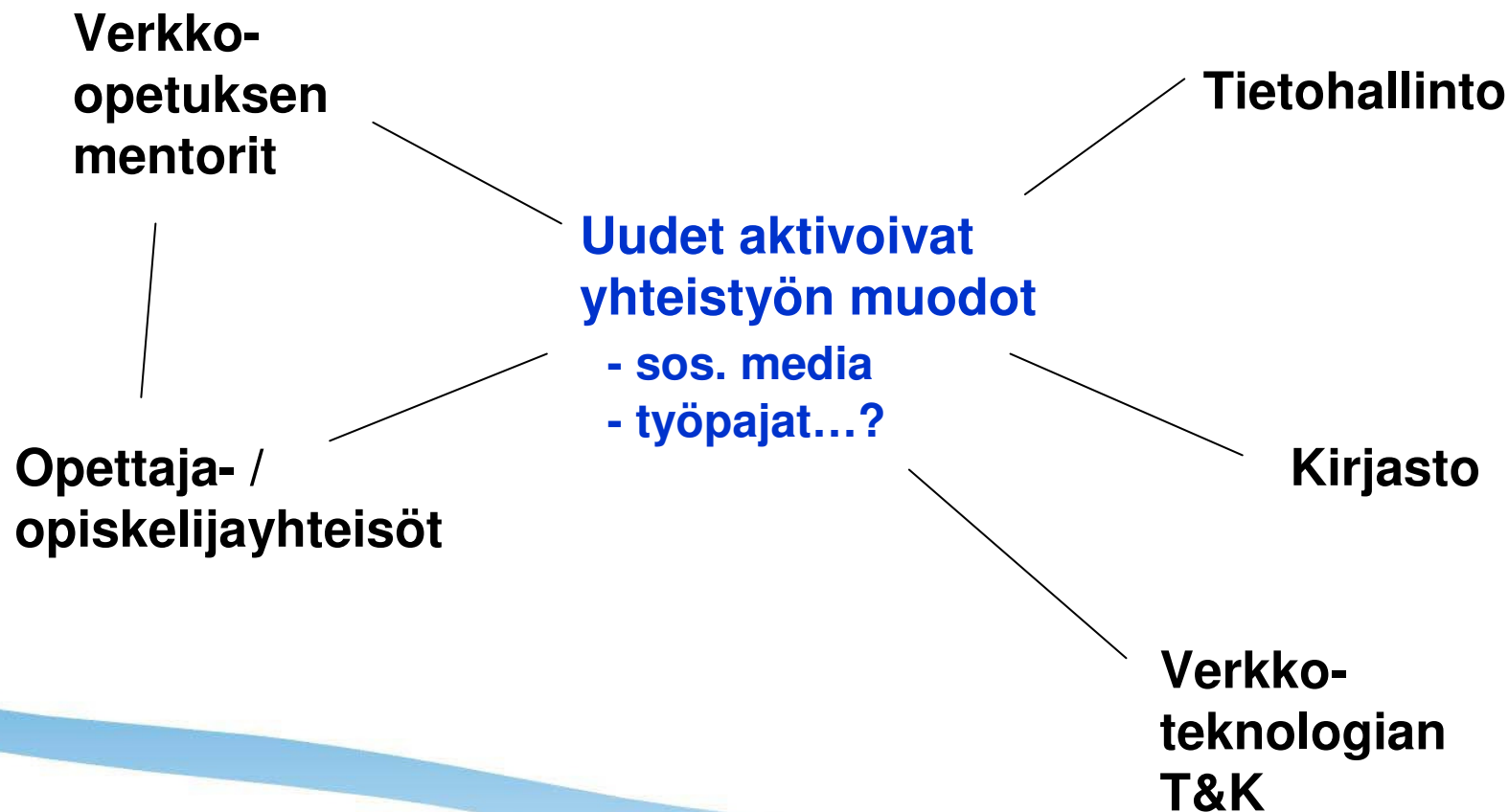

Kokemuksia

- *innostamista, puolestapuhumista, ohjausta kädestä pitäen*
- *OPSia painetaan niska limassa, ei uskalla tuoda voimakkaasti esille*
- *yks yö yhteen asti tehtiin moodleen taas muutoksia vähän innostuttiin*
- *nää wikiblogijutut ne nyt on sitte oikeestaan aika selvästi minun juttuja*
- *mä olen nyt ottanu pikkusen täällä ... sen roolin että mä oon mentori ja oon niinku pitäny vähän ääntä näistä asioista*
- *näistä muista mentoreista ei oikein tiiä mittää ne on vähän ihan omissa oloissaan*

Jatkokehittäminen

Tieto kasvaa verkossa, verkkokoulutuksen laadun tekijät – Itä-Suomi –projekti

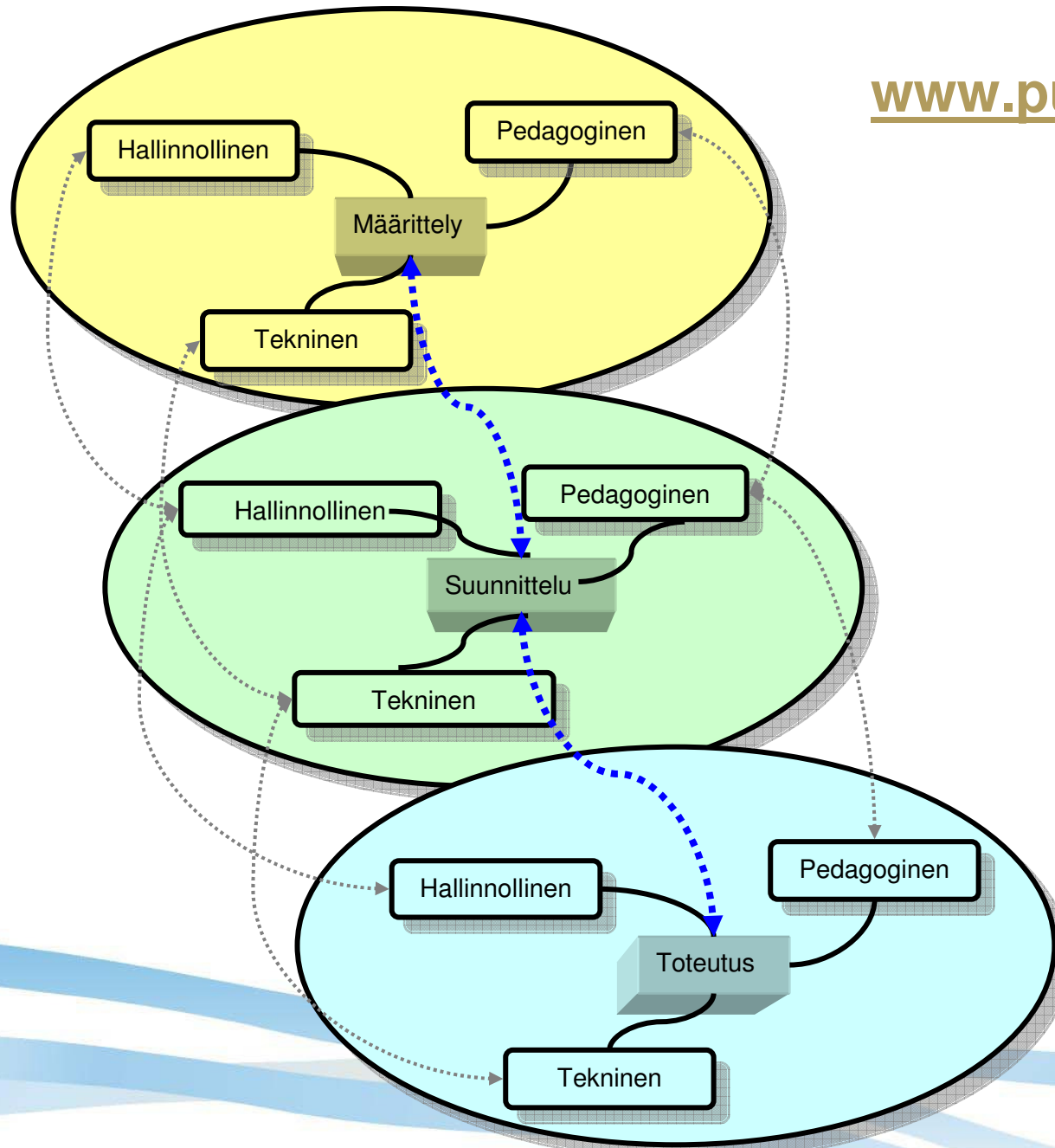
- Osa valtakunnallista Suomen Virtuaaliammattikorkeakoulun kehittämistyötä
- Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun, Mikkelin ammattikorkeakoulun ja Savonia-ammattikorkeakoulun yhteistyöprojekti
- v. 2004 - 2007

Työvälineen tavoitteet

- Väline, jota jokainen verkko-opettaja voi hyödyntää verkko-opetuksensa tukena.
- Väline, jonka avulla voidaan varmistaa verkko-toteutuksen riittävä taso.
- **Helppokäyttöisyys, yksinkertaisuus ja selkeys.**

Työvälineen kohderyhmä

- Yksittäiset opettajat
- Verkko-opetuksesta vastaava opetus-, tuki- ja hallintohenkilöstö

Laadunvarmistuksen työvälineen käyttö MAMK:ssa

- Keväällä 2007 työkalua esiteltiin Laatutiimissä
 - vaikutti erittäin helppokäyttöiseltä
 - välinettä voisi käyttää kaikessa opetuksen suunnittelussa
 - ilmainen
 - voi ladata omalle koneelle, on kooltaan pieni ohjelma
- Työkalu tulee mukaan Mikkelin ammattikorkeakoulun laatukäsikirjaan.

Mentoriopettajan kokemuksia 1

Miten verkko-opetukseni on muuttunut vuosien varrella

1. vaihe: Materiaalit ja tehtävät verkkoon, kaikkien mahdollisten verkko-opetustyökalujen kokeilua
- 2 vaihe: Tarkoituksenmukaisten verkko-opetustyökalujen valinta, opintokokonaisuuden juoneen ja selkeyteen keskittyminen
3. vaihe: Oppimista edistävien keskustelujen ja vertaisarviointitehtävien toteutus, oma jaksaminen

Mentoriopettajan kokemuksia 2

Oleellista verkko-opetuksessa

- Tiedotus
 - Aloitussivun suunnittelu
 - Usein kysytyt kysymykset
 - Kalenteriin kaikki tärkeät päivät
 - Ryhmäsähköpostilla mahdollisimman paljon viestiä
- Selkeys, yksiselitteisyys ja yksinkertaisuus
- Epävarmuuden sietäminen
- Varasuunnitelmat

Mentoriopettajan kokemuksia 3

Oma jaksaminen, ajanhallinta

- Arvioinnista sopiminen opintojakson alussa
- Henkilökohtaista palautetta vain joistakin palautettavista tehtävistä
- Itsearviointi
- Vertaisarviointi
- Ryhmätyöskentely
- Keskustelemaan pakottaminen
- Virheiden salliminen myös itselle

Mentoriopettajan kokemuksia 4

- Verkko-tentti
 - Aikuisilla, kaikki materiaalit esillä, joustava ajoitus
 - + Säästyy aikaa kontaktiopetuksesta, opiskelijoiden mieleen.
 - - Kuka on tentin tehnyt? Aika työläs toteuttaa.
- Keskustelut ja ryhmätyöskentely
 - Erilaisia näkökulmia opiskeltavaan asiaan
 - + Hiljaiset ja ujut saavat äänensä kuuluville.
 - + Pakottaa kaikki ryhmäläiset mukaan.
 - - Pitää aktiivisesti seurata keskustelua.
 - Miten keskustelut ja ryhmätyöt vaikuttavat arvioinnissa?

Mentoriopettajan kokemuksia 5

- Vertaisarviointi
 - Vaihtoehtoiset ratkaisut esillä
 - + Reflektointi, opettajan työtaakan pienennys
 - - Opiskelijoiden on joskus vaikea antaa julkisesti realistista palautetta

Verkko-oppimisympäristöjen ulkoasun parantaminen

- etusivulla selkeä kategoriarakenne
- etusivulla kyselyfoorumit käyttäjille
- etusivun helppo lähestyttävyys
- etusivu toimii osaltaan MAMK:n verkko-opetuksen markkinoijana ulkopuolelle
- avoin esimerkkikurssitarjonta
- kurssien laadun parantaminen: kuvat, kirjoitusvirheet, ulkoasu
- omat helppolukuiset käyttöoppaat
- laadunvarmistuksen työväline helposti saatavilla
- ympäristö toimii MAMK:n verkko-opetuksen tiedotuskanavana

Verkko-oppimisympäristöjen koulutusten uudelleen organisointi ja järjestäytyneempi toiminta

- tavoitteina koulutusajankohdat lukuvuodeksi kerralla ja koulutusten kytkeminen suoraan opettajien lukujärjestyksiin valmiiksi
- koulutusten tyyppijärjestys: massa, räätälöity, yksilö/työpaja?
- erilaisten osallistujien entistä parempi huomiointi eri koulutustyypeillä: aloittavat, edistyneet, syventävä
- tuloksena koulutusten osallistujamäärien ja verkko-opetustarjonnan kasvu, laadukkaammat verkkokurssit, omien taitojen arvostaminen, järjestelmällisyys

jatkoa edellisestä...

- uusien opiskelijoiden perehdyttäminen oppimisympäristöjen käyttöön heti lukuvuoden alussa järjestelmällisesti tukitiimin toimesta
- on-line pikaviestitysvälineen aktiivinen käyttö ongelmatilanteiden selvittelyyn
- opiskelijoiden itseohjautuvuuden lisääminen

Laadunvarmistuksen työvälineen käyttö

- esittely koulutuksessa tai opastettavalle ennen kurssin rakentamista tai itseopiskeluna
- mahdollisesti yhdessä eri osa-alueiden rauhallista läpikäyntiä -> muistilistan/suunnitelman teko
- tukihenkilön opastustilanteessa tai koulutuksessa läpikäydyn keskustelun samanaikainen peilaus laadunvarmistuksen työvälineeseen
- työvälineenmukaisten osioiden etukäteishuomiointi (tukihenkilön puolelta) kuten teknisten puitteiden toimivuus

Verkko-opetuksen mentorointi käytännössä

- mentoreiden yhteistapaamisia mm. verkossa, jossa ajatusten vaihtoa, uusien asioiden opettelua ja toisien opettamista
- ideointia kahvipöydässä tai (usein iltamyöhällä) messengerin tms. kautta mentorien kesken, yhteisten pelisääntöjen rakentelua
- tukena/mentorina toimimista muulle hlökunnalle oman osaamisalueen mukaisesti
- tiedonvälittäjänä ja kanavoijana toimiminen
- aktiivisesti ajankohtaisiin tilaisuuksiin osallistumista (resurssien puitteissa) ja eri foorumeilla pysymistä

Tulevaisuuden näkymät

- verkko-oppimisympäristöjen ja -koulutusten edelleen kehittäminen sekä laadun parantaminen ja varmistaminen
- Web 2.0 sovellusten kuten wikit, blogit, RSS, VOIP hyödyntäminen verkko-opetuksessa
 - mahdollisuuksien esittelyä
 - hlöstön kouluttaminen esimerkein ja pilotein varustettuna
 - opiskelijoiden perehdyttäminen
- kuulokemikrofonien/web-kameran hankinta verkko-opettajille
- digikameran, kännykän ja mp-soittimien hyödyntäminen opetuksessa
- hlöstön tarpeiden selvittely ja kanavointi THP:n, kirjaston ja opettajien välillä
- THP sisäisen tiedon parempi esiin tuominen mentoreiden kautta hlökunnalle

Kiitos!

- haija.muhoenen@mikkeliyamk.fi
- helja.pulkkinen@mikkeliyamk.fi
- eino.sarkola@mikkeliyamk.fi